

IZVESTAJ IZ REGIONA: SRBI SE OPIRU EKSTRADICIJI

Author: [Zeljko Cvijanovic](#)

Izborna groznica osujetila je zahteve Haskog tribunala.

Primicanje novih izbora u Srbiji predstavlja nepremostivu prepreku svakom eventualnom pokušaju ekstradicije osoba za kojima traga Tribunal za ratne zločine. Karla del Ponte (Carla Del Ponte) ogorčena je proslojedmicnim razgovorima vođenim sa srpskim zvaničnicima zbog činjenice da 11 osumnjicanih, za koje se veruje da se nalaze na srpskoj teritoriji, još uvek nisu isporučeni Hagu.

Od Generalne skupštine Ujedinjenih nacija ona je u ponedjeljak zatražila da preduzme oštre mere protiv Srbije, što bi odista moglo značiti i uvođenje (pogubnih) sankcija. Međutim, čini se da čak ni takva pretnja neće mnogo uticati na srbijanske rukovodioce. Oni su svesni da će im antihaski opredeljeni deo biračkog tela svakako uskratiti podršku, ukoliko uoči novih predsedničkih izbora, koji se očekuju krajem godine, kao i parlamentarnih, koji će uslediti 2003., dodje do novih izručenja

Na vrhu liste traženih lica nalazi se Ratko Mladić, bivši komandant vojske bosanskih Srba za koga se pretpostavlja da se krije u Srbiji. Svaki predstavnik vlasti koji bi ga uhapsio i poslao u Hag verovatno bi na izborima doživeo debakl.

Del Ponte je svoj bes najvećim delom usmerila na Vojislava Kostunicu, aktuelnog predsedniku trosne jugoslovenske federacije i glavnog pretendenta na funkciju predsednika Srbije. Opisala ga je kao "jedinu prepreku" izručenjima. "Kad bi Kostunica još danas naredio vojsci da uhapsi Mladica, ona bi to smesta i učinila", rekla je Del Ponte, svesna činjenice da Kostunica ima potpunu kontrolu nad vojskom.

Kostunica je oduvek bio mlak spram Tribunala, iz čega je izvlacio najveći broj glasova nacionalistički glasaca, koji se protive izručenju. Aktuelni srpski premijer Zoran Djindjić imao je znatno kooperativniji odnos prema Hagu, ali on jedva i da raspolaze skupštinskom većinom. Djindjić doduse nije predsednički kandidat, ali ipak strahuje od sve čestih prelazaka vlastitih koalicionih partnera u Kostunicin tabor i zna da bi bilo kakvo izručenje u ovom trenutku za njega skoro sigurno značilo i gubitak podrške u parlamentu.

Predrag Simić, Kostunicin savetnik za međunarodne odnose, odbacio je optužbe Del Ponteove kao "besmislene". "Nasi najviši organi nemaju nikakvih informacija o tome da general Mladić boravi na teritoriji Jugoslavije", izjavio je u sredu Simić za Radio Slobodna Evropa.

Rezultat svega toga je da će Mladić, ukoliko se zaista nalazi u Srbiji, još neko vreme ostati potpuno bezbedan, uprkos tome što je optužen za genocid u Srebrenici, počinjen 1995., u vreme bosanskog rata.

Prilikom posete Beogradu, Del Ponte nije samo vrsila pritisak na srpske vlasti da isporuče 11 ranije optuženih lica, nego je donela i tri nove optužnice, koje se takodje odnose na Srebrenicu. Međutim, Član 39 jugoslovenskog Zakona o saradnji s Haskim tribunalom propisuje da je Beograd obavezan da isporuči samo one osumnjicene koji su optuženi pre 11. aprila (tj. dana usvajanja samog zakona). Zbog toga se dotični zakon ne odnosi na trojicu novih optuženika.

Klod Zorda (Claude Jorda) izjavio je da takva pravna regulativa "protivreći međunarodnim obavezama koje Srbija ima prema Haskom tribunalu". Takodje je naglasio kako misli da bi jedanaestorica begunaca, za koje se veruje da se kriju u Srbiji, svakako ostala na slobodi čak i u slučaju da je optužnica protiv njih bila podignuta pre 11. aprila.

Na spisku begunaca osim Mladica su i pukovnik Veselin Sljivancanin i kapetan Miroslav Radic, koji su optuzeni za zlocine pocinjene u Vukovaru 1991., kao i aktuelni srpski predsednik Milan Milutinovic, koji ce jos dva meseca provesti na toj funkciji.

"Cinjenica je da ima mnogo begunaca koji su optuzeni, a da jos uvek nisu uhapseni", rekla je Del Ponte ovog ponedeljka novinarima u Beogradu.

Premijer Djindjic i ministar inostranih poslova Goran Svilanovic ukazali su na potrebu da Beograd u potpunosti saradjuje s Hagom. Kada je rec o ekstradicijama, obojica su se, medjutim, uzdrzala od bilo kakvih obećanja.

Nakon sastanka s tuziteljicom Djindjiceva vlada izdala je saopstenje u kome se kaze da saradnja s Tribunalom predstavlja "neizbežnu obavezu", te da "vlada cini sve kako bi ta saradnja bila sto efikasnija".

Svesni smo da ta saradnja nije idealna, ali se nipošto ne bi moglo reci da Jugoslavija ne saradjuje - izjavio je Svilanovic u sredu za srpsku drzavnu televiziju.

Takve izjave nisu impresionirale predsednika Tribunala: Zorda je, naprotiv, konstatovao kako tuziteljicina poseta Beogradu nije dala nikakav rezultat.

U vezi s Clanom 39 ipak se pojavio i jedan tracak nade. Savezni ministar pravde Savo Markovic izjavio je 19. oktobra za podgoricki list Dan da Beograd nece prihvatiti nove optuznice. No, na drugoj strani, njegov zamenik Nebojsa Sarkic, dao je izjavu koja je ostavila sasvim drugaciji utisak.

Sarkic je Radiju B92 rekao da je posle posete Del Ponteove Beogradu Clan 39 saveznog zakona postao "neodrživ". I potom dodao: "On sigurno nece ostati na snazi ukoliko se pojave bilo kakvi dokazi u novim krivicnim postupcima. A nove optuznice vec pristizu."

Zeljko Cvijanovic je glavni urednik beogradskog nedeljnog magazina Blic News.

Location: [Serbia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/izvestaj-iz-regiona-srbi-se-opiru-ekstradiciji>